

Valtiovarainministeriölle

Lausuntopyyntö hallituksen esityksestä eduskunnalle digitaalista henkilöllisyyttä koskevaksi lainsäädännöksi (VN/18505/2021)

Tapaturmavakuutuskeskus (TVK) on työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen lakisääteinen keskusyhteisö, joka toimii asiantuntijana työtapaturma- ja ammattitautilain mukaisen vakuutuksen toimeenpanossa ja kehittämisessä.

TVK antaa lausuntonsa työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon näkökulmasta ja toteaa seuraavaa.

Kommentit esityksen tavoitteista ja ehdotetuista ratkaisuista yleisesti

TVK pitää ehdotusta hyvänä ja tarpeellisena ja kannattaa ehdotuksen tavoitteita edistää sähköistä asiointia, digitaalista henkilöllisyyden osoittamista digitaalisella henkilöllisyystodistuksella sekä lisätä kansalaisten mahdollisuuksia vahvaan sähköiseen tunnistautumiseen.

TVK kannattaa ehdotuksia uusista henkilöllisyyden ja henkilötietojen osoittamisen sekä sähköisen tunnistamisen ratkaisuista (digitaalinen henkilöllisyystodistus, ulkomaalaisen digitaalinen asiointiväline ja luonnollisen henkilön tunnistusväline).

Työtapaturma- ja ammattitautilain toimeenpanossa sovelletaan digipalvelulakia (306/2019) julkisen hallintotehtävän hoitamisen perusteella. Digipalvelulaki velvoittaa myös työtapaturma- ja ammattivakuutusta toimeenpanevia vakuutuslaitoksia tarjoamaan asiakkaille digitaalisia palveluja sähköistä asiointia varten. Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen vakuuttamisen ja korvaamisen toiminnot perustuvat vahvasti kirjalliseen menettelyyn, jossa sähköisellä asioinnilla on merkittävä rooli. Etuuksien toimeenpanossa käsitellään salassa pidettäviä terveydentilatietoja, joten etuudensaajan henkilöllisyyden luotettava todentaminen ja henkilön tunnistaminen riittävällä varmuudella erilaisissa asiointitilanteissa ja sähköisissä palveluissa on erittäin tärkeää.

Työtapaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanossa kehitetään aktiivisesti sähköisten asiointipalvelujen tunnistamistapoja vahvempaan ja luotettavampaan suuntaan.

Sähköisten asiointipalveluiden tehokas käyttö edellyttää toimenpiteitä myös asiakkailta kuten luotettavien tunnistusmenetelmien käyttöönottoa. Mitä useammalla asiakkaalla on käytössään luotettava tunnistamisväline, sitä tehokkaampaa on vakuutusyhtiön edellyttää tällaisen välineen käyttöä erilaisissa palvelutilanteissa. TVK pitää tärkeänä, että luonnollisilla henkilöillä kuten etuudensaajilla, on tarjolla riittävästi erilaisia ratkaisuja ja välineitä henkilöllisyyden ja henkilötietojen osoittamiseen sekä tunnistautumiseen sähköisen asioinnin tilanteissa.

TVK näkee hyötyjä siinä, että yhteiskunnassa yleisesti edistetään vahvan sähköisen tunnistusvälineen ja muiden luotettavien tunnistustapojen käyttöä sähköisissä asiointipalveluissa.

TVK kiinnittää huomiota siihen, että ehdotukset ovat jossain määrin päällekkäisiä samaan aikaan valmisteltavan EU-lainsäädännön kanssa, jonka lopullinen sisältö ei ole vielä tiedossa. TVK kiinnittää huomiota siihen, miten ehdotuksen valmistelussa on otettu huomioon henkilötunnuksen uudistamiseen liittyvät ehdotukset ja informaatio-ohjauksen toimenpidesuosituksukset.

Kommentit digitaalisesta henkilöllisyystodistuksesta

TVK pitää hyvänä, että digitaalinen henkilöllisyystodistus täyttäisi vahvan sähköisen tunnistamisen edellytykset ja sitä voisi hyödyntää niin julkisen kuin yksityisen sektorin asiointipalveluissa.

Kommentit ulkomaalaisen digitaalisesta asiointivälineestä

Työnantajalla on työtapaturma- ja ammattitautilain nojalla velvollisuus vakuuttaa työntekijänsä työtapaturmien ja ammattitautien varalta. Vakuuttamisvelvollisuus koskee lähtökohtaisesti kaikkea Suomessa tehtävää työtä. Suomessa vakuutettavaksi voivat siten tulla myös henkilöt, joilla ei ole suomalaista henkilötunnusta tai käytössään suomalaista tunnistusvälinettä. Etuuskäsittelyssä tällaisella henkilöllä tulisi olla yhdenvertainen mahdollisuus hyödyntää tarjolla olevia sähköisiä asiointipalveluita. Myös EU-sääntelystä (asetus yhteisestä digitaalisesta palveluväylästä 2018/1724, ns. SDG-asetus) johtuvat velvoitteet huomioon ottaen on tärkeää, että ulkomaalainen henkilö pystyy yhtäläisin mahdollisuuksiin käyttämään suomalaisia sähköisiä asiointipalveluita ja tunnistautumaan palveluihin sähköisiä välineitä käyttäen. TVK pitää hyvänä, että ulkomaalaisen digitaalisen

asiointivälineen myöntämisen yhteydessä henkilölle myös muodostetaan suomalainen henkilötunnus ja näin ehkäistään rinnakkaisten henkilöllisyyksien (ns. keinotunnus) muodostumista.

TVK näkee kuitenkin haasteita siinä, että ulkomaalaisen digitaalinen asiantiväline ei aina täyttäisi vahvan sähköisen tunnistamisvälineen varmuustasoa. Mikäli sähköiseen asiantipalveluun edellytettäisiin tietyissä tilanteissa vahvaa sähköistä tunnistautumista, tunnistautuminen ei tällaisella välineellä onnistuisi. Ehdotuksen perusteella jää avoimeksi, mitä hyötyjä / vaikutuksia olisi sillä, että väline voisi tietyissä tilanteissa täyttää vahvan sähköisen tunnistamisvälineen varmuustason olematta kuitenkaan tunnistus- ja luottamuspalvelulain määritelmän mukainen vahva sähköinen tunnistamisväline (tunnistus- ja luottamuspalvelulakia ei sovellettaisi ulkomaalaisen digitaaliseen asiantivälineeseen). Avoimeksi jää myös, miten välineen käyttöön ottava ulkomaalainen henkilö saisi etukäteen tiedon siitä, missä sähköisissä asiantipalveluissa väline olisi varmuustasoltaan riittävä tunnistautumiseen ja miten asiantivälineeseen luottava osapuoli viestisi välineen haltijalle siitä, että se ei hyväksyisikään etärekisteröintiprosessiin pohjautuvan asiantivälineen hyödyntämistä omassa asiantipalvelussaan. Ehdotuksen perusteella jää myös avoimeksi, miten luottava osapuoli saisi tiedon välineen voimassaolosta tai sen peruuttamisesta.

Kommentit luonnollisen henkilön tunnistusvälineestä

TVK pitää hyvänä, että ehdotuksen myötä kaikille henkilöille, joilla on voimassa oleva suomalainen passi tai henkilökortti, olisi tarjolla jonkinlainen tunnistusväline Tämä edistäisi sähköisten asiantipalveluiden käyttöä ja toisi hyötyjä esimerkiksi etuuksien toimeenpanoon.

TVK kiinnittää huomiota siihen, että ehdotuksessa tunnistusvälineen käyttö rajattaisiin vain viranomaisten sähköisiin palveluihin tukipalvelulain mukaisesti eikä se olisi käytössä yksityisen sektorin palveluissa. Tukipalvelulain (571/2016) 5 §:n mukaan julkista hallintotehtävää hoitavat saavat käyttää kaikkia tukipalveluja laissa säädetyn julkisen hallintotehtävän hoitamiseksi. Ehdotusta olisi hyvä tarkentaa siltä osin, mitä tarkoitetaan viranomaisen tai julkisen hallinnon palveluilla.

TVK pitää tärkeänä, että ehdotettavan luonnollisen henkilön tunnistusvälineen käyttö olisi mahdollista myös julkista hallintotehtävää hoitavien tahojen kuten työtaturma- ja ammattitautivakuutuksen toimeenpanon sähköisissä palveluissa. Luonnollisen henkilön tunnistusvälineen avulla tulisi olla mahdollista päästä ja tunnistautua myös julkista

Holmas Elina

5.4.2022

4(4)

hallintotehtävää hoitavien tahojen sähköisiin palveluihin. Tämä edistäisi esimerkiksi etuudensaajien yhdenvertaista asemaa sosiaaliturva-asioiden hoitamisessa. Henkilön mahdollisuus osoittaa henkilöllisyytensä sähköistä palvelua käytettäessä on keskeinen palvelun käyttämiseen liittyvä toiminto, ja käytännössä sähköisten palveluiden tarjoaminen ei ole mahdollista ilman, että henkilöllisyys voidaan luotettavasti todentaa asiointitilanteessa.

Lisätietoja

Lisätietoja lausunnosta antaa Elina Holmas, p. 0409 225 541 (elina.holmas@tvk.fi)

Tapaturmavakuutuskeskus

Janne Reini
Toimitusjohtaja